

"KELEIVIS"
PARANKLAUSIAS DARBO ŽMONIŲ
LAIFRAŠTIS, LEIDŽIAMAS
J. G. GEGUŽIS ir DRAUG.
BOSTON, MASS.

KAINA METAMS:
Amerikoje .. \$1.50
Kitose šaliose (užrubežiuose) .. 1.75

PUSEL METŲ:
Amerikoje .. 75 c.
Kitose šaliose .. \$1.00

Kreipiantis su kokiais nors reikalais
"KELEIVIS" redakciją arba užsimokant
už laikraštį, visados reikia teip adresuoti:

"KELEIVIS"
28 Broadway, S. BOSTON, MASS.



"KELEIVIS"
LITHUANIAN WEEKLY
— published by —
J. G. GEGUŽIS & CO.
every Thursday in BOSTON, MASS.
Represents over 1,000 Lithuanians in the
city of Boston, 50,000 in New England
and about 400,000 in United States.

The best Advertising Medium. Executes
all kinds of Job and Book PRINTING.

Translating and Printing in all Mo-
dern Languages.

All Communications should be addressed:
"KELEIVIS"
28 Broadway, S. BOSTON, MASS.

VISOKIOS ŽINIOS IŠ RUSIJOS.

Skandalas Dumoj.
Didelis skandalas (triukšmas) kilo Dumoje gegužės 23 d. vakarą. Kada Eulogijus, atsakydamas į Karaulovo kalbą, dar smarkiau užgavo katalikų tikėjimą ir, kreipdamas į kairiuosius, pavadino juos veidmainiais ir farizeusais, pirmininkas Mejdendorfas mandagioje formoje vyskupui Eulogijui už tokį jo pasielgimą išreiškė užtėmimą. Dešinieji tiesiog pasiu-to. Jie ėmė laužyti kėdes, apstoję iš visų pusių tribūną, ant kurios stovėjo pirmininkas, ir ėmė visai jį kolyti. Net paskutiniai valkatos ir girtuokliai nesikolijo teip biauariai, kaip tą vakarą kolyjosi dešinieji ir popai. Pirmininkas turėjo uždaryti posėdį.

Mažai pinigų.
Gegužės 29 d. Duma galutinai svarstė 1909 m. biudžetą. Pasirodo, kad iplaukimų iš viso bus 2.813 mil. 922 tūkst. 182 rublių. Išlaidų gi — 2941 mil. 148 tūkst. 978 rub. Nepriteka 128.226.796 rublių. Vėl reikia skolint.

Per praėjusią savaitę, teismui nusprendus, nužudyti 18 žmonių: Vilnių, Varšuvą, Vitebską, Carinę ir Kurską po 2 ir Rygą — 3. Nuteista nužudyti 49 žmonės.

Valdininkai Sibire.
Lopuchinui, buvusiam policijos direktoriui, kuris už išdavimą socialistams revoliucionieriams šnipu Azevo buvo nuteistas 4 metams katorgos, dabar senatas katorgą apmainė išsiuntimu į Sibirą.

Tautininkų darbeliai.
Dalis latvių vadovų ketina rengti kitais metais Rygoje 5-tą šilioslatvių dainų šventę. Paskutinė tų švenčių buvo Mintanų 1895 metais. Rodos, po tiek metų būtų kaip laikas rengti tokia šventę, bet ant „Rigas Latviešu Beedriboš“ susaukto chorų vedėjų susirinkimo, tik 20 choro vedėjų sutiko dalyvauti toje šventėje; o tuo tarpu pereitoj šventėj dalyvavo apie 200 chorų. Mat dalykas tame, kad kitamet sueina 200 metų nuo prijungimo Latvijos prie Rusijos, ir to krašto Rusų valdininkai jau dabar rengiasi prie to jiems brangaus jubilėjaus. Tai proga nori pasinaudoti ir latvių teip vadinami „nacionalistai“ arba tautininkai, ir, keldami tokia šventę, nori pasirodyti rusų valdžiai ištikimi ir drauge parodyti savo „tautiską veidą“. Bet kiti latvių visuomenės veikėjai — pirmieji — su tokia tautininkų užmanymu nesutinka. Jie sako, kad garsinties savo „tautiskuoju veidu“ dabar ne laikas, o rodyti rusų valdžiai

„ištikimybės jausmus“ nėra ko, nes da nenudziuvo Latvijos laukai, kuriuos 1905—1906 metais toji valdžia apėmė Latvijos laisvės kovotojų krauju.

Dumos atstovai važiuoja į Angliją.
Peterburgas. — Anglijos parlamentas užkvietė Rusijos Dumos atstovus atsilankyti į Angliją. 23 birž. d. išvažiavo Dumos pirmininkas Chomakov, nemazas skaitlius kitų atstovų ir Valstybės Tarybos narių. Anglijos parlamentas sulauks juodašimčių. Nelabai džiaugsis jis iš savo užkvietimo.

Užsibaigę pasimatymas.
13 birž. d. atsisveikino caras Mikė su Vokietijos kaizeriu Vilium II. Nieko ypatingo pasimatyme nebuvo; kalbėjosi du valdonai apie savo viešpatysčių reikalus.

Žandarą nušovė.
Prūsijoje, netoli Varšavos, trys vyruklai pasikėsino nužudyti porą žandarų. Pasekė paskui jų iki gminos valdybos ir pradėjo šaudyti. Vienas žandaras krito ant vietos, kitas liko sužeistas. Drašnuoliai pasislėpė.

Jauni plėšikai.
Stavropolis. — Daktaras Sokolovas aplaikė laiską, kuriame buvo reikalaujama padėti paskirtoj vietoj 500 rublių. Pranešta policijai. Toji pasislėpus laukė, kol ateis laiško rašytojas pasiimti pinigų. Atėjo jaunas berniukas. Kad jis yra vienas iš burelio susiorganizavusių plėšikų. Jie visi jauni — nuo 7 iki 17 metų. Stebėtini sutvėrimai.

Naujas apaštalas.
Samara. — Nikolajevą pavietė atsirado šventasis, po vardu Petro Mateušas, „svieto išganytojas“ ir organizatorius „naujos viešpatystės“ prie Kubanians. Tamsų valstiečiai pardavė savo turtą ir nešė pinigus į „broliškajį izdą“. Dangelis jau buvo pasiekęs „naujojo apaštalo“. Policija bandė jį sugauti, bet nepasisekė: apaštalas su pinigais dievai žino kur dingo. Stebuklaid tik pasaulėj. Šventųjų nekuomet nestokuoja. Ir policija juos gauda.

Krikščioniškas atsakymas.
Redakcija laikraščio „Počajevskija Izvestija“ gavo ypatingą laiską, kuriame prižadama bombomis išardyti Počajevą bažnyčią. Jeigu nesustos ešes laikraštis „Poč.Iz.“. Redakcija su įkvėpimu iš viršaus duoda sekantį atsakymą bombistams: „Seniai jau laikame su bombomis įsų, biauurs ir smirdanti žydai, ne ištikimi lenkai—perkrikštai ir prakeikti rusai bedieviai, paršidavėliai! Eikite, griaukite šventą bažnyčią, meskite bombas į šventųjų liekanas ir stebuklingus paveikslus! Zudykite mus, vienuolius, nupeikiančius įsų gyvuliškumą ir netikrumą, mes pasiryžę nukentėti už tikėjimą, carą ir

nuvargusios žmonijos laimę“. Už carą ir žmones! Pagalvokite, kaip dvasiškos ypatos moka sulyginti.

Kalinius nušovė.
Marijopolis. — 5 birž. d. sargas nušovė du kalinius, kalbėjusius iš lango su publika. Šaudyti žmones Rusijoj įėjo į paprotį.

Pasmerkti mirtin.
Ekaterinoslavas. — Už pavogimą 15 rublių ir bakutės su raugintais obuoliais 4 žmonės liko pasmerkti mirtin. Jeigu jau obuolius vogė, matyt buvo išbadėję. Nubaust juos kalėjimu — nebūtų teip žiauru, o dabar mirtin.

Išvystė į Sibirą.
Per Tulą kasdien pereina daugelis žmonių iš pietinių ir vakarinių Rusijos rėdybų. Jie kraustosi į Sibirą dėl apsigyvenimo. Važiuojančiųjų skaitlius teip didelis, kad net IV klesos vagonų neužtenka. Nemaža dalis turi važiuoti paprastuos tavrinių vagonuos.

Baronas nusišovė.
Liflandijos rėdyboj nusišovė savininkas dvaro Erbergonas Gan. Baronas pasikvietė 3 ypatus, kad matytų, jog jis pats sau galą pasidarė. Kad tosios norėjo jį sulaukyti nuo saužudystės, jis pradėjo grąsinti revolveriu. Liko suleikta jam laisvė nusižudyti. Teip ir paleido baronas kulka sau į kaktą.

Pavogė vaiką.
Chabarovsk, Sibirija. — Kokie tai piktadariai pavogė turtingo vaizbuno vaiką. Vienas jų liko pasiūstas pas vaizbuną reikalaujanti 35 tūkst. rublių, jeigu tas nori, kad vaikas būtų sugrąžintas. Vietoj pinigų davimo, vaizbunas liepė pašaukti policiją. Piktadaris paleido jį kulka ir ant vietos paguldė. Paskui ir jis pats nusišovė.

Cholera viešpatauja.
Peterburgas. — Užėjus vasaros karščiams cholera vėl labiau pradėjo plėtotis. Jis su daugiausiais nukentėia neturtingoji gyventojų dalis.

Caro valdžia vis da padeda Persijos valdžiai.
Peterburgas, 28 birž. d. Atėjo žinia, kad Persijos valdžia randasi pavojų. Ji reikalauja, kad caras atsiųstų daugia kariumenės. Pasiūsta nuo Kaukazo į Teheraną. Vienas kitą gelbsti vargšai, dvidešimto amžiaus valdonai.

Caras klostosi į Švediją.
Caras Mikė po pasimatymo su Vokietijos kaizeriu važiuoja į Štokholmą. Vargiai išdris išlipti iš laivo.

Da vienas žmogžudis iš juodašimčių.
Netoli Tveriaus liko suareštuotas tulas M. J. Kuškovskis. Jis yra vienas iš vadų „tikrųjų rusų lygos“. Ligšiol, kaip išaiškino, jis gyveno po svetima pravardė. Kaltinamas jis dalyvavime užmuštyje deputato Hertzenšteinkent už tikėjimą, carą ir

ŽINIOS IŠ VISUR.

Valdžių suokalbis.
Paryžius, 15 birž. d. — Užtvirtinta liko tarp Amerikos ir Francuzijos sutartis, sulig kuria bus išduodami emigrantai. Valdžios daro visokias kilpas, kad tik išgautų savo priešus.

Patarė nužudyti cara.
Londonas, 15 birž. d. — Parlamento atstovas nuo socialistų partijos Torn, kalbėdamas apie caro atsilankymą į Londoną, patarė užmušti jį, jeigu atvažiuos. Laikė diskusijų Torn pasakė: „Anglija jokiū būdu negali dailieiti tokio nusizeminimo, kaip caro atvažiavimas. Jeigu jis atvyks į čia, jis gaus viską tą, ko užsitarnavo“. Kada pirmininkas sulaukė jo kalbą. Torn pridūrė: „juk jis—zveris!“ Teip tat supranta žmonės apie Rusijos Mikele.

Prašymas atmestas.
Viena, Austrija. — Kasacijų tribunolas atmetė Miroslavo Sizinio prašymą perkrauti iš naujo bylą. Sizinis yra pasmerktas pakarti už Galicijos vietininko A. Potockio nužudymą. Kam čia da jie perkrautins, kada teip lengva pakabinti žmogų ant virvutės.

Buvusiojo sultono pinigai.
Konstantinopolis. — Suzi nota, kad buvusis Turkijos sultonas padėjo į valdišką banką Berlyne \$21.500.000. Valdžia darbuojasi, kad Abdul-Hamid pavestų tuos pinigus jos reikalam. Nelabai nuo katino mėsa išvilios.

Morokko dalykai.
Paryžius, 26 birž. d. — Užrubežinių dalykų ministeris pranešė Francuzijos senatui apie Morokko stovį. Jis pasakė, kad sultonas Mulai Hafid yra pavojingam padėjimui ir prašo, kad Francuzija prisidėtų kariumenės, prižadamas lėšas apmokėti. Ministeris sako, buk Francuzijai nesvarbu esą, ar bus nuvestas nuo sosto sultonas, ar ne. Jo vietą užims įpėdinis ar kitas kas. Francuzija turinti, sulig ministerio kalba, reikalą ne su sultonu, o su morokiečiais. Stebetina, kuomet ministeris pasidaro tiek liberališkas.

Morokiečiai vel nerimsta.
Tanger, 24 birž. d. — 1907 1908 metuos daug triukšmų padarė morokiečių sukilimas. Dabar jie vėl subruzd, nes sultonas Mulai Hafid pasirodė ne kiek negeresnis už buvusįjį Abdul Azizą. Sultono brolis Mulai Kebir laiko su kilelių pusę. Jis jau vienoj vietoj sumušė valdišką kariumenę. Sukilėlius veda tulas Roghi. Išsiūsta apie 2000 kareivių išlaikyti jo šalininkus. Susinešimai tarpe Fezu ir Megninez liko pertraukti. Susirėminai tarp sukilėlių ir kariumenės vis tankiau atsikartoja. Sultonas bijo, kad kariumenė neprisidėtų prie jų.

Keliauninkai nuskendo.

Killarney, Irlandija. Irklinėj laivelej plaukė 5 amerikona ir keturi Anglijos turistai (keliauninkai). Irklininkų su jais buvo 4. Išskirus 2 irklininku, visi nuskendo ežere Killarney. Ant vasaros šalčiaus vandenyj.

Riausės ant Filipinų.
Manila. — Leitenantas Noble su kazokų gauja malšina sukilusius Darao gyventojus. Vienas jų vadas liko nušautas. Abelnai sukilėliams nesisėka: daug jų užmušta, sužeista ir išgaudyta. Reikia tikėtis, kad riaušės greitai pasibaigs. Jas išsėkė žiaurus valdininkų elgimosi su gyventojais.

Nelaimė teatre.
Madrid. — Čia sudėgė didelis teatro namas. Bėdies daug. Sykiu iškepė 12 ypatų, o apie 50 liko apdeginta. Nesmagus atsitikimas.

Didelė iškilmė.
Cambridge, Anglija. — 22 birž. d. prasidėjo apvaikšiojimas sukaktuvių 100 metų nuo gimimo dienos garsaus gamtos tyrinėtojo Ch. Darwino. Tai buvo žmogus, kuris darodė, iš ko pačina žmogus ir kaip vystosi gamtoj visi gyvunai. Jis prakeiktas nuo dvasiškijs, kaip bedievis, bet nieko ir prakeikimas negelbsti, kada yra moksliški darodymai. Į Cambridge atvyko beveik nuo visos pasaulės universitetų atstovai, kad paminiėti galingą gamtos žinovą. Atstovų buvo apie 235. Amerikos atstovai padovanojo Cambridge universitetui gražų Darwino biustą iš bronzos.

Žemės drebėjimas.
Messina. Beveik kasdien čia atsikartoja žemės drebėjimai. Laikė 24 pastarųjų valandų drebėjimas pasididino. Gyventojai randasi baimėj, nes jiems ne teip seniai prisidėjo sunkiai nukentė nuo žemės drebėjimo. Reikia kunigą nuvesti: jis ištirs, ar tik ten ne pragaras.

Darbininkų šando.
Meksika, 25 birž. d. Iš Camperder telegrafuoja, kad vietinių plantacijų darbininkai, nepanešdami vergiško savo padėjimo, apledo darbą ir išbėgo į girią. Savininkai užkvietė žandarus, policiją ir kariumenę. Surasta, kur darbininkai slapstosi: 3 jų nušauta, keletas kitų sunkiai sužeista. Tai ir laisvė: nenori dirbti, tai nušaus.

Kolumbijos prezidentas Londone.
Londonas, 29 birž. d. I čia atvyko generolas Raphael Berges, Kolumbijos prezidentas. Kalbama, kad jis noris paskolinti pinigų savo respublikos reikalams. Jeigu duos kas, neprošali bus pasiskolint.

Persijoj ir dabar da te viešpatauja rusų generolai.
Snarskis ir Liachovas. Revoliucionieriai prašo pagalbos pas turkus.

IŠ AMERIKOS.

New York, 16 birž. d. sustreikavo rubsiuvių nedidelis skaitlius; jie visi priklauso į uniją, todėl pavykosustabdyti darbą 32 neunijistų dirbtuvėse. Reikalaujama 9 nių valandų darbo dienos ir algos padidiniimo ant 15 procentų.

Amerikonai negali ištarti pravardės.
New York. Tulas Rusijos ateivis Smolenskis kreipėsi į teisimą, kad jam leistų permąlynt pravardę, nes amerikona jo pravardės negali ištarti. Kadangi minėtas ponas yra užinteresuotas „biznių“, tai pravardės netikumas atima nuo jo kasmet 100.000 dolerių. Teisėjas leidė jam vadinintis Smolinu.

Bus darbo.
Ši rudeni New Yorke pradės kasti urvą dėl tramvajų. Skiriama tam reikalui 115.000.000 dolerių. Darbininkai gaus darbo.

Medvilnės bus perdaug.
Iš Washingtono paduoda žinias, sulig kuriomis matyt, kad šimet medvilne apšėta li- no Amerikoje 31.918.000 akrų žemės, daugiau negu pernai ant 1.452.000 akrų. Yra viltis, kad gerai užderėjus medvilnei kaina puls. Pernai medvilnė buvo brangi, todėl visi visi skubinasi jos užveisti, o kaip tik daug pristatys, tai ir kaina nupuls.

Tramvajų darbininkų streikas.
Pittsburg, Pa. Atsibuvo konferencija tarp darbdavių ir streikininkų. Pirmieji visai nenusileidžia, todėl nutarta išsukti streiką ant visų gatvinių vagonelių linijų Pittsburg. Dabar jau streikuoja apie 4 tūkstančiai. Jeigu unija apskelbs visuotiną streiką, tai sustos 17 tūkstančių darbininkų. Gyventojai simpatizuoja streikininkams. Kompanijos gabena streiklaužius. Vietos neužtenka maudynėse.

So. Boston. Iš priezasties dideles kaitros, į City Point maudynes pradėjo tiek žmonių sueiti, kad po kelias valandas reikia laukti raktų. Dangelis beveik apalpsta be laukiant. O tuom tarpu pirmiau atėjusieji išsimaudę negrazina raktų į ofisą, bet jieško pirkėjų. Žmonės, kurie visą dieną išbuvę ant saulės, tankiai moka po 50c. ir po \$1.00 už raktą, kad tik nereikėtų ilgai laukti. Už leidimą pardavinėti raktus, kurie nuo miesto visiems duodami dykai, žmonės pakėlė didelį protestą maudynėse.

Nušauta moteriškė.
Bangor, Me. — Iš West Hampden čia praneša per telefoną, kad tula Marė Prescott liko atrasta savo bute su persauta galva. Išneštas višas jos turtas.

Nelaimė ant geležinkelio.

Mc. Kees Rocks, Pa. — Visur darbininkai turi atiduoti aukas kapitalizmui. Iškilus 24 birž. d. tramvajų [karų] darbininkų streikui, prisieidavo žmonėms vaikščioti pėstiems. Kitiems eit į darbą yra toli, o važinėti ant pasazierinio traukinio — perbrangu, todėl galima buvo pastebėti burius darbininkų važiuojant ant tavorinių traukinių. Vienas vaikas, metų deviniolikos, bandė užlipti ant traukinio, bet iš darbo buvo pavargęs, pasprudo ir pateko po ratų, kurie tuoj jį sumalė. Kapitalistai priverčia darbininkus streikuoti, o paskui da ir teip ima aukas.

Nelaimė kasyklose.
Pittsburg, Pa. — Anglių kasyklose „Lakewanna Coal and Iron Co.“ pasidarė baisi eksplozija. Tame laike dirbo jose apie 100 darbininkų. Reikia tikėtis, daugelis pralaimėjo gyvastį. Ugnagesiai landžioja po urvus ir jieško užgriuvusiųjų bei užtroškusiųjų. Po ilgo laiko jie viena ištraukė. Jis sunkiai sužeistas. Kiti trys sužeisti patys išėjo. Prie kasyklų susirinko anglekasių giminės. Girdziasi didelis rėksmas ir verkimas.

Už žodžio laisvę.
New York. — Neseniai buvo tarptautiškas susivaiavimas apkalbėjimui, kaip apginti nuo valdžios persekiojimų laisvą žodį, ant kurio Suvienytų Valstijų valdžia vis kėsina. Policija pasistengė susivaiavimą trukdyti, neileisdama delegatų. Pastarieji susirinko New Clinton salėj. Daktaras Kaplan ir A. Bergman skaitė referatus. Surengė protestą prieš valdžios apribėjimą naudotis žodžio laisve. Ant protesto mitingo kalbės E. Debs. Jau lig to Suvienytų Valstijų valdžia daėjo, kad laisvo žodžio šalyj prirėkė tverti draugią žodžio laisvės apgimimui.

Mėnulis nėra žemės sunumi.
Berkley, Cal. — Profesorius jurininkystės observatorijos ant More Island, T. J. Lee, išrado, jog mėnulis nėra mūsų žemės dalis, atsiskyrusi laike sukimosi, pakol žemė buvo dar skysta ugnies masa, bet visai svetima planeta, kuri, keliaudama erdve, susidūrė su žemės pritrūkimo pajiega ir tapo priversta sukintis apie žemę.

Darbininkus vedina „ice cream“.
Medford, Mass. — Joseph Woods Company, kuri užlaiko 150 darbininkų, 25 birž. d., kada pasidarė nepanešamas karštis, uždarė po pietų ant valandos dirbtuvę ir atvedimui darbininkų užsteliavo smetonledžio ir šaldyto toniko. Darbininkai nepaprastai užgandinti ir sugrįžę padarė dvigubai daugiau darbo, negu paprastai per tą patį laiką.

APIE UNIJIZMĄ.

(Parašė *Dono Kazokas.*)
(Tąsa.)

Kiek man matos, darbas nuo valandų yra parankiausias, nes ir valandos, gerai unijai stovint, gali būti sutrumpintos, kas duos progą daugeliui bedarbių gauti darbą. O dirbantieji ne teip jau nusikankis, neužsirs pietus valgę, nes nereikės skubintis, nedirbs viršiau paskirto laiko, nenesis darbo namo, nebus teip greit pavaręti.

Juk jeigu darbininkai organizuoti į uniją, tai ir už pasivelinimą bausmę paskiria ne darbdavys, bet pati unija.

Kaslink dirbimo viršiau paskirto laiko, apie tai sprendžia pati unija. Jeigu po ranka nesiranda bedarbių, o kapitalistai prireikę daugiau tavarų, tai unija, jeigu jos noras, nutaria dirbti valandą ar dvi viršiau, bet už tai tankiausia reikalaujama dviguba mokeskis.

6) Darbo diena, užmokestis ir unija.

Kaip greitai susitveria kokio nors išdirbystės šakoj unija, teip greit ji turi reguliuoti darbo laiką ir užmokestį už jį. Padėkime, siuvėjų unija nutarė, kad siuvėjai dirbs tik 8 valandas per dieną ir mažiau, kiekvienam turi būti mokama po 2 dol. už tą laiką. Gabesnieji, beabejonės, gaus daugiau. Daugiau mokėti ponas kapitalistas labai kviečiamas.

8-nių valandų darbo diena — tai visos pasaulės proletarijato reikalavimas, tai reikalavimas mokslo ir kultūros.

Galima laukti, kad technikai pasigerius, turėsime reikalingi 6-ų val. darbo dienos, o paskui da maziu. Aš gatavassakyti, kad dabar jau 8-nių val. darbo diena yra per ilgą. Juk tokis reikalavimas liko pakeltas jau viena-kita dešimtis metų atgal, kada technika stovėjo kur kas žemiau, kada rezerviškoji proletarijato armija kur kas buvo mažesnė.

Mašinerijai besitobulinant, muskuliška spēka vis labiau darosi nereikalinga, o tuom tarpu parduodančių rankų skaitlius vis auga, dėkavojant grynai gamtiškam kapitalo vystymuisi. Tukstantai ir milijonai ukininkų ir subankrutusiųjų buržu plaukia į proletarijato eiles. Darbo jėškotojų darosi daugiau, o samdytojų mažiau.

Išėinant iš šito, darbininkai turi sutrumpinti darbo dieną lig to, kol visiems užteks darbo. Lai mašinos gerinasi, bet darbo diena turi būti sutrumpinta lig proporcionališko jų pasigerinimo.

Be unijos sutrumpinti darbo dieną yra beveik negalimas daiktas. Darbdaviai nusileis, kol prieš juos nebus pastatyta organizuota ir susipratusi darbininkų spēka. Unijai gi nutarus, visi darbininkai paskirtame laike meta darbą ir eina namo. Jeigu prie pagelbos kariūmenės arba policijos jų neisileis, jie gali sau sėdėti dirbtuvė, o jeigu kaip, ant rytojaus pakelia streiką, apie kurį pakalbėsime kitame skyrių.

Su užmokestimi buna taip pat. Užtenka, padėsim, siuvėjas pareikalauti, kad mokeskis už darbą būtų padidinta ir darbdaviai, matydami, jog siuvėjai turi drūtą organizaciją, kuri tuoj gali pramonę sustabdyti, priversti bus mokėti brangiau.

Randasi žmonių, kurie tvirtina, buk unija, išreikalaudama savo sąnariams didesnę mokeskį, nieko neisloša: kapitalistai, esą, pradeda tavorus pardavinėti brangiau, darbininkas, juos pirkdamas, turi atiduoti tą, ką gavo viršiau už darbą.

Kur liogika? Daleiskime, kurpius per metus nudėvi vos 3-4 poras čeverių, o padaro jų šimtus porų. Jeigu jo kasdieninė mokeskis pakilo tik ant 5 centų ir tai jis išlošė. Čia daugiausiai gali nukęsti nenni-jistai, kurių padaryti tavorai patsidavinėja pigiau, o jie priversti už unijistų padarytus tavorus mokėti brangiau. Bet kas jiems uždraudžia tvertis į unijas? Juk kvailą visur stumdo.

Man sakys: kada visi liks unijistais, tada visi tavorai kiek pabrangs — kas tada daryt? — Tada galima pareikalauti da didesnės užmokesties. Ir šitas reikalavimas turi prasitęsti ligtol, kol darbininkui užteks jo uždarbio ant žmoniško pragyvenimo.

7) Streikas ir unija.

Ramus pasipriesinimo budas — tai streikas. Darbininkai atsiskos parduoti savo spēkas, kol nebus išpildyti jų reikalavimai. Šitas kovos budas kapitalistams yra labai baisus, nes jis gali priversti juos prie bankruto. Daleiskime, iškilo streikas, kada visi pečiai užkurti, kada žalios medegos priveža, kada užsteliuotojo kontraktas baigiasi. Pagalvokite, kiek tai nuostolių turi būti! Gali atsistoti teip, kad streikas apsirėiskia tada, kaip tavoram rinkų yra gėnėtinai. Darbininkai gali nueiti dirbti

pas kitą darbdavį, o tas kitas ir pasiskubis savo tavorais pripildyti rinkas. Taigi pirmasis gali visai pralaimėti tas vietas, kur parduodavo savo tavorus. Tarp darbininkų susipratimas vis auga, dėlto streiklauzių kartis nuo karto randasi mažiau, arba visai nesiranda tuluose miestuose. O kartais streikieriai palieka neužbaigtus darbus, kurių nauji darbininkai nelabai gali užbaigti. Tada darbdavį varo visai prie bankruto.

Streikas be organizacijos negali būti atsakančiai praveistas. Tada, apart visokių kliūčių, atsiras ir streiklauziai, ir betvarkė, ir pašalpos negaus streikieriai.

Esant unijai, ji daro susirinkimus, svarto, kada užbaigti streiką, išleidžia atsišaukimus vardu visos organizacijos, kad niekas neeity dirbti į streikierių vietas, ji persekioja streiklauzius, sprendžia, kokią pašalpą suteikti atsišaukusiems draugams, kur kreiptis, jėškant materijališkos paramos ir t. t.

Daleiskime, kad mūsų mieste yra siuvėjų unija; unijistai dirba pas įvairius darbdavius ir pas vieną ar kitą iš jų prisiėjo susitreikuoti. Dirbantieji remia juos pinigais arba prirodinėja jiems vietas kitur, ir žiuri, kad niekas nedirbtų streikuojančiųjų vietoj.

Esant unijai, darbininkai ne tik tai viešai gali svarstyti savo reikalus ir spręsti apie kovos budus, bet ir konsperatiškai, kas tankiai pagalbsti greičiau išlošti streiką. Jeigu jau išėjo klausimas apie greitumą, tai tarsi uždėję, kaip galima priversti darbdavius rupintis apie greitesnį streiko užbaigimą. Reikia reikalauti, kad algos būtų mokamos už streiko laiką teip pat, kaip kad nebūtų streiko. Imkime, darbininkai nedirbs 10 dienų ir darbdavys žinos, kad apart kitų reikalavimų, už kuriuos streikuojama, ant pirmos vietos stovi reikalavimas užmokėti už streiko laiką. Tuomet jis rupis, kad tik greičiau užbaigtų streikas. Tokis reikalavimas gali būti išstatytas tik unijos, nes atskiri darbininkai neisdris ir nepajiegs atsilaikyti.

Plačiau apie ekonomišką streiką nekalbėsim, nes jis visur praktikuojamas ir beveik visiems gerai pažįstamas.

8) Ant unijos remiasi darbininko pasiteisinimas.

Labai yra nesmagu, kada reikia maldauti pas darbdavį algos padidinimo, darbo laiko sutrumpinimo, darbavietės pagerinimo, o ypač jo paties ir administracijos mandagesnio su tavim apsiėjimo. Ne tik nesmagu, bet tuomet darbdavys atkreips į tave atydą, kaip į maistininą už nepasigėdinimą jo malonėmis. Stovėk be kepures ir da per veidą gausi. Už sienos darbininkai kumsčias rodo savo darbdaviui arba prižiūrėtoju, teip jis jiems išipyko, o akyse — ant kelių klaupiasi, padus laizo.

Kas darbininkams reikalinga, kad nusikratyt nuo veidmainystės? Reikia susiorganizuoti į uniją. Jeigu, duokime sau, unijistai pareikalau 8-nių valandų darbo dienos ir darbdaviai kabinėsis prie atskirų ypatų už tokį reikalavimą, tai tos atskiros ypatos atsako: „męs nekalti, jeigu mūsų unija reikalauja 8-nių val. Męs priversti esame pildyti unijos nutarimą“. Jeigu darbdaviai liepia nepriklausyti į ją, atskiros ypatos atsako: „Mūsų mažai, o unija skaitlinga; ji apskelbs mus skebais ir busime persekiojami darbininkų tarpe. Jeigu unija reikalaus, jūs patys turėsite mus pavaręti iš darbo“.

Ant kiekvieno užmėtinėjimo darbininkai vis atsako, kad unija kalta. O kas ta unija? Tie patys darbininkai. Jie patys susieina, nutaria, kokius reikalavimus išstatyti, kaip už juos stovėti ir t. t. ir paskui jie teisinasi, buk jie nekalti, teip jau esą unija liepia. Kitas tiesiog darbdaviui sako, kad jis nereikalautų jų visų „išlepynimų“, jeigu ne unija. Ir prisiėina darbdaviams nutylėti prieš atskirus darbininkus, o kovoti su unija. Kadangi unija yra griausis įrankis apsiginimui nuo didelio išnaudojimo, tai ir „išlepynimų“ nereikalaujantis darbininkas kertasi už ją. Darbdaviai gali to nematyti: darbininkai be jų daro susirinkimus ir unijos nuosprendžius paskui visi nariai pildo.

(Toliau bus.)

Senelis.

Seneli! Ko liudi, dusauji, Sulaukęs senatvės dienų? Tu laimę sulaukti geidauji, Bet vargsti tarp skausmų vienų...

Seneli! Nelaukie tos laimės, Ji tavo kančių neatjaus! Tau lieka tik vienos nelaimės, Kol šalta žemele priglaus...

19. IV. 09.

S. Strazdas.

KORESPONDENCIJOS

Greenpoint (Brooklyn) N.Y.

19 birž. d. Tėvynės Mylėtojų Drstės 44-ta kuopa turėjo prakalbas ir balių su lakiojančia krasa. J. Grinius kalbėjo apie apšvietos reikalus ir žmonių išsitobulinimą, J. Litkauskas apie vargingą darbininkų padėją ir Kačergis apie Lietuvos reikalus. Jis dabar tik atvyko iš Lietuvos, yra senas kariatuojas už laisvę, kuriam beveik pusę amžiaus prisiėjo prasėdėti Rusijos kalėjimuose. Dviejų pastarųjų kalbėtojų aiškinimai publikai patiko. Daugiausiai laisvų aplaikė T. M. D. kuopos narė V. Kubiliūtė, tokiu būdu ir dovana teko jai. Abelnai vakaras buvo užimantis ir linksmas. Geistina turėti tokių daugiau.

Dabar žodis apie čionykščių lietuvių pasielgimus. Girtybė išsiplėtojusi tarp jų per daug. Net merginos nesisarmatina eitu su asočiais į karčemą parnešti alaus. Jų mokykla, susirinkimai, baznyčia — tai karčemai. Iš nemažo skaitliaus lietuvių vos keli atsiranda, kurie užsiima kiltiesniais reikalais. Laikraščių ateina į čia labai mažai, o kur žmonės neužiima skaitymu, ten papročiai pas juos žiaurūs. Samata kartais lietuvių pasivadint už nešvarius savo tautiečių pasielgimus.

Straus.

IŠ LIETUVOS

Nuo mūsų korespondento iš Lietuvos.

Skriaudžiai, Suvalkų gub. 13 birželio d. 3 val. iš ryto atsitiko baisi trągėdija. Atėjo 2 nežinomu vyru pas vieną moteriškę, M. Krušinskienę, kurios vyras yra miręs 1907 m. Žmogžudžiai pradėjo pirma langus daužyti, bet be naudos: viduj buvo savininkės dukterė ir kita sena moteriškė; jos išgirdė daužimą suprato, kad tai plėšikai. Mergina palindo po pečium, senukė pasislėpė teipgi. Savininkė gulėjo tuo tarpu svirne. Išgirdusi bildeją, ji atsidarė duris ir paklausė plėšikų, ko jie nori. Jie atsiliepė: „Męs tavę jėškome“. Kada jie puolė prie durų, moteriškė užsidaužė jas ir užsiraikino. Jie akmeniu išmušė duris, pagriebė moteriškę ir suvarė 3 kulkas į krutinę. Nelaimingoji krito ant vietos negyva, jos mažesnėji dukterė, su kuria nušautoji gulėjo vienoj lovoj, iš baimės palindo po pagalvės, bijodama, kad ir ją nenužudytų. Atlikę žiaurą darbą jie leidosi bėgti. Nekurie žmonės matė juos bėgant. Pradėjo vytis, bet bėgantieji atsiskudami šaukė į juos, teip kad prisiėjo pasitraukti. Toliau žudikai sėdės į tam tyčia prirengtą vežimą ir pasislėpė girių tankumynose.

Šita žmogžudystė surišta su praėjusių metų atsitikimais. Perna atsilankė pas ją 3 plėšikai, kaip matyt, šitų žmogžudžių sėbrai ir reikalavo pinigų nuo M. Krušinskienės. Jie baugino ją nužudysia, jeigu neduos. Nieko nelaimėjo, nes moteriškė neturtinga. Vieną jų ji pažino, — tai buvo tulas J. Rundokas. Jis liko suimtas ir pagal teismo nuosprendį ištremtas. Po nekuriu laiko atsikraustė pas ją keli vyrai ir skaudžiai nuoplakė už išdavimą, policijai jų sėbro. Buvo jau ir jie apskūsti. Žinojo, jog moteriškė bus liudytoja, todėl pasiskubino ją nužudyti. Vyriausybė tirinėja, kas galėjo nužudyti. Gal pasiseks surasti.

Po motinos mirties pasiliko nelaimingų, verkenčių kudi-

kių. Sunkų aprašyti visą atsitikimą. Ar pagalvojo žudikai, ką darą?

Šiaurinė Meska.

Vilnius, Lietuvių kalbą. Kadatais buvusi Vilniaus mokyimo apskrėčio globėjas buvo padavęs ministerijai sumanymą apie išguldymą lietuvių kalbos laudies mokyklose. Tarp kitko sumanyme buvo paminėta apie „literatišką lietuvių kalbą“. Dabar apšvietimo ministerija atsakė, kad literatiškos lietuvių kalbos visai nėra, o yra tik atskiros žmonių tarmės, todėl ir globėjui įsako: vieton reikalavimo išmokyti lietuviškos kalbos, patarti mokytojam mokyti teip, kaip kalba pats mokytojas arba kaip parašyta mokytojo vadovėliuose. Apart to ministerija liepia persergėti mokytojus, kad nevertuotų skaitymu knygelių ir vadovėlių, išėjusių Tilžėje ir Amerikoje. (mat, kada atsirug!) Esant jau sutaisyta ir smulkio mokyto programą.

— **Pravoslavų** šv. sinodas atidavė ant valios Vilniaus pravoslavų atnvyksupui, kad sulaukiamui pravoslavų nuo katalikystės gali įvesti į Vilniaus pravoslavų seminariją lietuvių kalbos išguldymą.

Mariampolės žandaras Kislinkis vėl pabudo. Nakčia birž. 11 d. iškratė ir suėmė Verbylienę ir jos svečią, rodos knygdribį Matulaitį, teip pat du žydėliu ir vieną kokiį tai senį P. Klimą. Kratė dar ir daugiau, bet neareštavo. Ant rytojaus Kislinkis, Kalvarijos ir Vilkaviškio žandara su žemsginių gauja darė kratas po pakampias. Ko jieško — tikrai nežinia. Turbut tų „nacional-demokratų“? Ką rado pas suimtus — irgi nežinia. Visi sako, kad nieko. Argi Kislinkis mano gauti medalių už tai?

Kalvarija (suvalk. gub.) Prie tebesančių kalėjimų 10 šviešiečių pribuvo dar Savanjakas, kuris buvo prigulėjęs prie Visakio Rudos skyriaus valdybos. Girdėjome, kad „šviesos“ dalykai gulės general-guberdatoriaus Skalono kanceliarijoj, iki nepasveiks jo kanceliarijos direktorius. Visgi už kokio mėnesio tikimės sulauksia mūsų bylos paigos. Atsilankiusio neseniai kalėjime gubernatoriaus prašėme, kad etapu mes nevarytų. Prižadėjo. Jau pirmiau buvome rašę gubernatoriui, kad mus teisman paduotų. Ant to atsakymo nesulaukėme. Atvarė du Baltus — Motiejų ir Jurgį: kaltina pagal 102 dalį (prigulėjimas prie Soc.-Demokratų partijos, gal būt katorga). Byla už paliausavimą Vinco Mic-

kaus ir Ko tš Suvalkų ligonbučio bus Rugpūčio mėnesį.

Šiauliai, Birželio 28 d. iš Šiaulių kalėjimo pabėgo 4 politiskieji (prasikaltėliai, 3 zy-dai ir vienas lietuvis). Vieną zy-dą tą pačią dieną, o antrą 29 birželio suėmė. O lietuvis Vincas Raudzevičius ir vienas zy-das nesuimti.

— Birželio 29 d. sudegė, didiosios dalis. Frinkelio odos pabirkos. Daug darbininkų liko be darbo.

J-vas.

Šiauliai, (Kauno gub.) Gegužio mėn. pradžioje pasikoro ukininkas Juozapaitis. Iš didelio rupeščio, jog nebeturi kuo gyvulių šerti ir niekur ne galėjo gauti pirkti pašaro, jis buvo net susirgęs, matyt, proto sumišimu. Nors išpažinties buvo priėjęs, bet klebonas į kapus nepriėmė. Šį pavasarį yra daug taip sakančių: „Nors imk ir pasikark“.

Varguolis.

Šiaulių kalėjimas. Net plaukai šiausias ant galvos, kaip pamislįji koks gyvenimas Šiaulių kalėjime. Politiskųjų kalinių kambarys apie 4 sieksnių pločio ir pusantro sieksnio ilgio, ir jame gyvena 22 žmonės. Vietos — vos apsisukti, nes „nariai“ nepakeliami, ir ant narių išitenka tik 13 žmonių, o kiti 9 turi gulėti po nariais. Kalinių daug, tai ir visokių gramzdų, indų daug; stalo nėra, o kad ir būtų, tai nebūtų kur padėti.

(Is „Liet. Uk.“)

Redakcijos atsakymai.

J. SIUVĖJUI. — Jūs kaltinate mus už klaidos padarymą. Peržiūrėjome da sykį jūsų rankraštį ir atradome ten, kad jūsų teip buvo pranešta, kaip męs patalpinome. Rašant reikią būti atsargesniu. Kaip pastebėjome, ir kituose laikraščiuose jūs tą pačią klaidą padarėte. Jeigu korespondentai pirma paduos neapdirbtas žinias, o paskui jas taisys, tai laikraštis privers skaitytoją užmigti.

J. ŽVINGILUI. — Jūsų pranešimas apie tokius daktarus teisingas. Protingesnieji žmonės į juos nesikreipia. Patalpint negalime.

A. A. GARLIAUCKUI. — Kadangi ta pati žinia tilpo anksčiau kituose laikraščiuose, tad ne užsimoka atkartoti. Lauksime kitų žinučių.

PARAPIJONUI (Haverhill, Mass.). — Korespondencija truputį suvėlinta ir nėra po jos jūsų adreso. Malonėsite parašyti kita.

K. MEDYS. — Žiūrėkite atsakymą A. A. Garliauckui.

Apgarsinimas.

Užnuodijimas krauju.

Kokioj tik formoj jis nebūtų, gali but greitai ir pasekmingai išgydytas per naują gydymo budą. Neaiškok laiko ne pinigų ant patentuotų gyduolių, neatsakančių paprastų daktarų ir tam panašių dalykų, bet kreipkis nevilkinant kur gali gauti greitą pagelbą ir lengvai but išgydytu į trumpą laiką.

Inkstai.

Inkstų užsideginas, šlaplėge ir kitas tai panašias ligas gydom moksliškai ir pasekmingai. Nereikia ne dolerio mokėti, pakol nebus išgydyta.

Puslė.

Puslės užsideginas ir jos sloga. Šitos pavojingos ligos visuomet prašalina mūsų naujas gydymo budas. Užmokestis po išgydymo.

Nervų silpnumas.

Visos nervų ligos, ar seno ar jauno amžiaus žmogus būtų, įvairūs apsirėiskimai neatsakančio arba nepaprasto gydymo pasekmėje, produkuojanti silpnumą kuno ir smegenų, stoka atminties, nuopulimas energijos ir kiti negeistini simptomai, prašalinami be sulaikimo nuo užsiėmimo. Mokestis po išgydymo.

Galvos neuralgija.

Galvos skaudėjimas, nusilpimas smegenų, apsvaigimas, smegenų išbrinkimas ir oze-ma galvos odos. Mokestis po išgydymo.

Gerklė.

Gerklės sloga, reumuo, skaudėjimas ir chroniškos pharyngitis, pagedimas balso tiršta glitė gerklėje. Ne dolerio nereikia mokėti pirm išgydymo.

Plaučiai.

Dziova pirmo ir antro laipsnio, sausas ir palaidus kosulys, sunkus alsavimas, skaudėjimas krutineje, asthma, kraujapludis, chroniškos ligos gerklinių išsišakojimų užsideginas ir tt. Užmokestis po išgydymo.

Širdis.

Daugtines ligos, nuvytus arba riebi širdis, vandenine liga ir širdies reumatizmas, silpna kraujo cirkuliacija ir tt. Užmokestis mums tikslai tuomet, kada busit sveikas.

Kepeny.

Visos kepenų ligos: suniurimas, sugedimas vidurių, visokie nerviškuimai, reumatizmas ir visos odos ligos, oze-ma, kirmelės, streiniųjų sąnarių ligos, sustingimas sąnarių, votis, iritacija, nervų paririmas. Mokasi tik už išgydymą.

Ruptura.

Hemorhoidai ir visi sutinimai gydomi greitai, be skausmo ir sugrąžinimo nuo darbo. Jus galite užmokėti, kada busit sveikas.

Skilvys.

Išputimas po valgio, širdies degimas, išberimas ir sunkus rijimas. Užmokestis tik už išgydymą.

Prof. Dr. George H. Payne didis specialistas

585 Boylston st., Boston, Mass. Arli miesto knygyno ir dalios muzejaus, prie Copley sq. Telephone 3306 Back Bay.

Brenč ofisas:

390 Main st., Kambariai 331-2-3, Worcester, Mass. Slater Bldg.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare išskyrant nedėlią.



ARGO
Gloss Starch

Palaidas KRAKMOLAS, stovint krautuvėse po lentynų, sutraukia dulkes ir nešvarumus, todėl jūsų skalbiniai esti pilkai-balti arba geltoni.

ARGO yra geriausias krakmolas skalbiniams. Galima vartoti šaltą ir karštą. Nusipirk gryo ARGO Preke 5 c.

FOR HOT AND COLD STARCHING

